

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาเรื่องอาการคลื่นไส้ อาเจียนในผู้ป่วยหลังได้รับการระงับความรู้สึกทั่วร่างกายในโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยที่ทราบกำหนดการผ่าตัดและมารับการผ่าตัดในแผนกศัลยกรรมทั่วไป กระจกและข้อ นิเวศกรรม โสต ศอ นาสิก จักษุ และระบบขับถ่ายปัสสาวะที่ได้รับการระงับความรู้สึกทั่วร่างกายชนิดใส่ท่อช่วยหายใจ ด้วยก๊าซไนตรัสออกไซด์ ยาฮาโลเธน ยาหย่อนกล้ามเนื้อคือพาลูลอน และยาแก้ปวดคือเฟนทานิล ในโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ซึ่งรวบรวมข้อมูลโดยการบันทึกข้อมูลทุติยภูมิที่คัดลอกจากรายงานบันทึกตามแบบฟอร์มของวิสัญญีในการให้ยาระงับความรู้สึกทั่วร่างกายของกลุ่มตัวอย่าง และการสังเกตอาการแสดงหลังผ่าตัดใน 2 ชั่วโมงแรกในห้องพักฟื้น รวมทั้งการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่หอผู้ป่วยได้นำเสนอผลการศึกษาในรูปแบบตาราง โดยแบ่งเป็น 6 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการระงับความรู้สึกของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 3 ข้อมูลจากการบันทึกหลังผ่าตัดใน 2 ชั่วโมงแรกในห้องพักฟื้นของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 4 ข้อมูลอาการแสดงหลังผ่าตัดใน 2 ชั่วโมงแรกในห้องพักฟื้น ของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 5 ข้อมูลอาการอื่นๆหลังผ่าตัดในหอผู้ป่วยของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 6 ความสัมพันธ์การเกิดอาการคลื่นไส้ อาเจียนกับ เพศ อายุ น้ำหนัก ดัชนีมวลกาย

ความดันโลหิตก่อนการระงับความรู้สึก สภาพร่างกายผู้ป่วยก่อนผ่าตัดซึ่ง

แบ่งตามเกณฑ์ของสมาคมวิสัญญีแพทยอเมริกันกลุ่ม 1 และกลุ่ม 2

ชนิดของการผ่าตัด ประวัติการเมาหรือเวียนศีรษะ ยาก่อนการระงับ

ความรู้สึก ขนาดของยาระงับความรู้สึก ระยะเวลาได้รับการระงับความรู้สึก

และอาการท้องอืดหลังผ่าตัดของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 1 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
	120	100
เพศ		
หญิง	75	62.5
ชาย	45	37.5
อายุ (ปี)		
15-29	27	22.5
30-44	28	23.3
45-59	47	39.2
60 ขึ้นไป	18	15.0
$\bar{X} = 43.51$ ปี S.D.= 15.92 อายุต่ำสุด 15 ปี อายุสูงสุด 75 ปี		
การศึกษา		
ไม่ได้เรียน	19	15.9
ประถมศึกษา	48	40.0
มัธยมศึกษา	22	18.3
ต่ำกว่าปริญญาตรี	15	12.5
ปริญญาตรีขึ้นไป	16	13.3
อาชีพ		
ไม่มีอาชีพ	34	28.3
รับจ้าง	34	28.3
การเกษตร	17	14.2
ข้าราชการ	17	14.2
ค้าขาย	13	10.8
ลูกจ้าง,พนักงานรัฐวิสาหกิจ	5	4.2

ตาราง 1 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ การศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่อเดือน(ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
	120	100
รายได้ต่อเดือน		
<2,500 บาท	51	42.5
2,501-5,000 บาท	31	25.8
5,001-10,000 บาท	15	12.5
>10,000 บาท	23	19.2
ค่ามัธยฐาน= 3,000 บาท		

จากตาราง 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 62.5 เพศชายร้อยละ 37.5 และมีอายุระหว่าง 45-59 ปีมากที่สุดคือร้อยละ 39.2 ค่าเฉลี่ยของอายุประมาณ 44 ปี (± 15.92) อายุต่ำสุดคือ 15 ปีและสูงสุดคือ 75 ปี

กลุ่มตัวอย่างจบการศึกษาสูงสุดระดับประถมศึกษามากที่สุดคือร้อยละ 40 ไม่มีอาชีพและมีอาชีพรับจ้างมากที่สุดคือร้อยละ 28.3 เท่ากันมีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 2,500 บาทมากที่สุดคือร้อยละ 42.5 ค่ามัธยฐานของรายได้คือ 3,000 บาท ค่าต่ำสุดคือ 0 บาท สูงสุดคือ 20,500 บาท

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

๑/๗๗

๐๑๕-๑๘๑

๗ ๔๗๓๐

เลขหมู่.....*

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ตาราง 2 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ น้ำหนัก ดัชนีมวลกาย (BMI) ความดันโลหิตก่อนการระงับความรู้สึก การจัดกลุ่มสภาพร่างกายผู้ป่วยก่อนผ่าตัด แผนกผู้ป่วย และประเภทผู้ป่วย

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
	120	100
น้ำหนัก(กิโลกรัม)		
40-50	39	32.5
51-60	53	44.2
>60	28	23.3
\bar{X} = 54.9 SD= 10.3 น้ำหนักต่ำสุด = 40 กิโลกรัม สูงสุด= 86 กิโลกรัม		
ดัชนีมวลกาย (BMI, กิโลกรัม/เมตร ²)		
<20	38	31.7
20-25	62	51.7
>25	20	16.6
\bar{X} = 21.8 SD= 3.5 ค่าต่ำสุด = 13.3 กิโลกรัม/เมตร ² สูงสุด= 32.9 กิโลกรัม/เมตร ²		
ความดันโลหิตก่อนการระงับความรู้สึก		
สูงกว่าปกติ	20	16.7
ปกติ	96	80.0
ต่ำกว่าปกติ	4	3.3
\bar{X} = 123/76 SD= 11.2-15 ค่าต่ำสุด = 86/40 มม.ปรอท ค่าสูงสุด = 168/104 มม.ปรอท		
การจัดกลุ่มสภาพร่างกายผู้ป่วยก่อนผ่าตัด (ASA)		
กลุ่ม 1	70	58.3
กลุ่ม 2	50	41.7

ตาราง 2 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ น้ำหนัก คั่งนิมมวลกาย (BMI) ความดันโลหิตก่อนการระงับความรู้สึก การจัดกลุ่มสภาพร่างกายผู้ป่วยก่อนผ่าตัด แขนกผู้ป่วย และประเภท ผู้ป่วย (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
	120	100
แขนกผู้ป่วย		
ศัลยกรรมทั่วไป	33	27.5
ศัลยกรรมกระดูกและข้อ	32	26.7
นรีเวชกรรม	32	26.7
ศัลยกรรม โสต ศอ นาสิก	10	8.3
ศัลยกรรมจักษุ	7	5.8
ศัลยกรรมระบบขับถ่ายปัสสาวะ	6	5.0
ประเภทผู้ป่วย		
สามัญ	91	75.8
พิเศษ	29	24.2

จากตาราง 2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีน้ำหนักอยู่ระหว่าง 51-60 กิโลกรัมมากที่สุดร้อยละ 44.2 รองลงมาคือน้ำหนักระหว่าง 40-50 กิโลกรัมร้อยละ 32.5 น้ำหนักเฉลี่ย 54.9 กิโลกรัม (± 10.3) โดยมีน้ำหนักต่ำสุดคือ 40 กิโลกรัม น้ำหนักสูงสุดคือ 86 กิโลกรัม มีคั่งนิมมวลกายอยู่ในระดับปกติคือระหว่าง 20-25 กิโลกรัม/เมตร²มากที่สุดร้อยละ 51.7 มีค่าเฉลี่ยของคั่งนิมมวลกายคือ 21.8 กิโลกรัม/เมตร² (± 3.5) คั่งนิมมวลกายต่ำสุดคือ 13.3 กิโลกรัม/เมตร² และค่าสูงสุดคือ 32.9 กิโลกรัม/เมตร² ส่วนใหญ่มีความดันโลหิตก่อนการระงับความรู้สึกอยู่ในระดับปกติ ร้อยละ 80 ความดันโลหิตต่ำสุดคือ 86/40 มม.ปรอท และความดันโลหิตสูงสุดคือ 168/104 มม.ปรอท กลุ่มตัวอย่างเกินครึ่งมีสภาพร่างกายก่อนผ่าตัดแข็งแรงสมบูรณ์คืออยู่ในกลุ่มที่ 1 ร้อยละ 58.3

กลุ่มตัวอย่างเข้ารับการผ่าตัดในแผนกศัลยกรรมทั่วไปมากที่สุดร้อยละ 27.5 รองลงมา เป็นแผนกกระดูกและข้อและแผนกนรีเวชเท่ากันร้อยละ 26.7 โดยส่วนใหญ่นอนรักษาอยู่ในหอผู้ป่วยสามัญร้อยละ 75.8

ตาราง 3 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลทั่วไปได้แก่ ชนิดของการผ่าตัด ประวัติ การเมารถหรือเวียนศีรษะและอาการคลื่นไส้อาเจียน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
	120	100
ชนิดของการผ่าตัด		
นอกห้องห้อง	72	60.0
ในห้องห้อง	48	40.0
เกี่ยวกับระบบทางเดินอาหาร	(15)	(12.5)
ไม่เกี่ยวกับระบบทางเดินอาหาร	(33)	(27.5)
การเมารถหรือเวียนศีรษะเกือบทุกครั้งที่เกิด		
ไม่มี	99	82.5
มี	21	17.5
ประวัติการได้รับการระงับความรู้สึก		
ไม่เคย	86	71.7
เคย	34	28.3
อาการคลื่นไส้อาเจียนในผู้ที่มีประวัติการได้รับการระงับความรู้สึก (จำนวน 34 คน)		
ไม่เกิดอาการ	33	97.1
เกิดอาการคลื่นไส้อาเจียน	1	2.9
อาการคลื่นไส้อาเจียนขณะท้องว่าง/งดอาหาร		
ไม่เคย	108	90.0
เคย	12	10.0

จากตาราง 3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับการผ่าตัดนอกห้องห้องคือร้อยละ 60 และการผ่าตัดในห้องห้องที่ไม่เกี่ยวกับระบบทางเดินอาหารมากที่สุดร้อยละ 27.5

จากการสัมภาษณ์พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีประวัติการเกิดอาการเมารถหรือเวียนศีรษะร้อยละ 82.5 ไม่เคยได้รับการระงับความรู้สึกมาก่อนร้อยละ 71.7 ผู้ที่เคยมีประวัติการได้รับการระงับความรู้สึกส่วนใหญ่ไม่เกิดอาการคลื่นไส้อาเจียนร้อยละ 97.1 และส่วนใหญ่ไม่เกิดอาการคลื่นไส้อาเจียนในขณะท้องว่างร้อยละ 90

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการระงับความรู้สึกของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 4 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ จำแนกตามการได้รับยาก่อนการผ่าตัด ได้แก่ ยาก่อนการระงับความรู้สึก ยานาสลบและยาหย่อนกล้ามเนื้อ

การได้รับยา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การผ่าตัด	120	100
ยาก่อนการระงับความรู้สึก		
ได้รับ	94	78.3
ไดอะซีแพม	(77)	(64.1)
ไดอะซีแพม และพลาซิลหรือ โนเฟลิการ์ด	(13)	(10.8)
อะริแวน	(2)	(1.7)
อะริแวนและพลาซิลหรือเรนริคิน	(2)	(1.7)
ไม่ได้รับ	26	21.7
ยานาสลบ		
โพรโปโฟลล์	120	100
ยาหย่อนกล้ามเนื้อสำหรับใส่ท่อช่วยหายใจ		
พาวลอน	96	80.0
ซัคซินิลโคลิน	16	13.3
เอสเมอร์อน	8	6.7

จากตาราง 4 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับยาก่อนการระงับความรู้สึกร้อยละ 78.3 และได้รับยาไดอะซีแพมเพียงชนิดเดียวร้อยละ 64.1 ส่วนยานาสลบทุกคนได้รับยาโพรโปโฟลล์คือ ร้อยละ 100 และส่วนใหญ่ได้รับยาหย่อนกล้ามเนื้อสำหรับใส่ท่อช่วยหายใจคือยาพาวลอนคือ ร้อยละ 80

ตาราง 5 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของยาระงับความรู้สึกทั้ง 4 ชนิด

ขนาดของยาระงับความรู้สึก ทั้ง 4 ชนิด	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ไนตรัสออกไซด์(ร้อยละ)	120	100
< 66	18	15.0
66	102	85.0
ฮาโลเทน(ร้อยละ)		
0.1-0.5	28	23.3
>0.5-1	92	76.7
พาวูลอน(มิลลิกรัม)		
≤ 5	42	35.0
> 5	78	65.0
เฟนทานิล(ไมโครกรัม)		
≤ 50	19	15.8
> 50	101	84.2

จากตาราง 5 พบว่ากลุ่มตัวอย่างทุกคนได้รับยาระงับความรู้สึกทั้ง 4 ชนิด ได้แก่ ได้รับก๊าซไนตรัสออกไซด์ขนาดร้อยละ 66 มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 85 ได้รับฮาโลเทนขนาดร้อยละ 0.5-1 มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 76.7 ส่วนยาพาวูลอนได้รับขนาดที่มากกว่า 5 มิลลิกรัมมากที่สุดร้อยละ 65 และยาเฟนทานิลได้รับขนาดมากกว่า 50 ไมโครกรัม มากที่สุดร้อยละ 84.2

การได้รับสารน้ำก่อนผ่าตัด ขณะผ่าตัด ในห้องผ่าตัด และในหอผู้ป่วยภายใน 24 ชั่วโมงของกลุ่มตัวอย่าง คือก่อนผ่าตัดส่วนใหญ่ได้รับสารน้ำร้อยละ 74.2 ในระหว่างผ่าตัดและหลังผ่าตัดได้รับสารน้ำในจำนวนที่เหมาะสมร้อยละ 89.2 และ 68.3 ตามลำดับ และที่หอผู้ป่วยได้รับต่อเนื่องตลอด 24 ชั่วโมงร้อยละ 60 และกลุ่มตัวอย่างส่วนน้อยได้รับเลือดก่อนผ่าตัด ขณะผ่าตัด ในห้องผ่าตัด และในหอผู้ป่วยภายใน 24 ชั่วโมงร้อยละ 3.3, 5.8, 10 และ 6.7 ตามลำดับ(ตาราง 1 ภาคผนวก) อุณหภูมิห้องผ่าตัดเฉลี่ย 19.8 องศาเซลเซียสและอุณหภูมิห้องโดยเฉลี่ย 25.1 องศาเซลเซียส (ตารางที่ 2 ภาคผนวก)

ตาราง 6 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาได้รับการระงับความรู้สึกด้วยยาทั้ง 4 ชนิด

ระยะเวลาได้รับการระงับความรู้สึก	จำนวน(คน)	ร้อยละ
	120	100
ระยะเวลาได้รับก๊าซไนตรัสออกไซด์(นาที)		
<120	68	56.7
121-180	31	25.8
> 180	21	17.5
ระยะเวลาได้รับยาฮาโลเรน(นาที)		
<120	72	60.0
121-180	28	23.3
>180	20	16.7
ระยะเวลาได้รับยาฟาลลอน(นาที)		
<120	61	50.8
121-180	35	29.2
>180	24	20.0
ระยะเวลาได้รับยาเฟนทานิล(นาที)		
<120	62	51.7
121-180	33	27.5
> 180	25	20.8

จากตาราง 6 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่และเกินครึ่งได้รับยาระงับความรู้สึกทั้ง 4 ชนิด ในช่วงเวลาน้อยกว่า 120 นาที ได้แก่ก๊าซไนตรัสออกไซด์คิดเป็นร้อยละ 56.7 ยาฮาโลเรน ร้อยละ 60 ฟาลลอนร้อยละ 50.8 และเฟนทานิลร้อยละ 51.7

ส่วนที่ 3 ข้อมูลจากการบันทึกหลังผ่าตัดใน 2 ชั่วโมงแรกในห้องพักฟื้นของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 7 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสัญญาณชีพเมื่อแรกรับที่ในห้องพักฟื้น

สัญญาณชีพเมื่อแรกรับ ในห้องพักฟื้น	จำนวน	ร้อยละ
อุณหภูมิกาย(องศาเซลเซียส)	120	100
≤37	119	99.2
>37 (ค่าต่ำสุด= 35 ค่าสูงสุด= 37.8)	1	0.8
ชีพจร(ครั้ง/นาที)		
ปกติและสม่ำเสมอ	109	90.8
ผิดปกติ(ช้า/เร็วกว่าปกติ) (ค่าต่ำสุด= 50 ค่าสูงสุด= 110)	11	9.2
อัตราการหายใจ(ครั้ง/นาที)		
ปกติตลอด	76	63.3
ผิดปกติ(ช้า/เร็วกว่าปกติ) (ค่าต่ำสุด= 16 ค่าสูงสุด= 28)	44	36.7

จากตาราง 7 พบว่าหลังผ่าตัดใน 2 ชั่วโมงแรกในห้องพักฟื้นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอุณหภูมิกายต่ำกว่าและเท่ากับ 37 องศาเซลเซียส ร้อยละ 99.2 โดยมีอุณหภูมิกายต่ำสุดคือ 35 องศาเซลเซียส สูงสุดคือ 37.8 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิห้องพักฟื้น 25.1 องศาเซลเซียส (ตาราง 2 ภาคผนวก) ส่วนใหญ่มีชีพจรปกติ คือร้อยละ 90.8 ชีพจรต่ำสุดคือ 50 ครั้ง/นาที สูงสุดคือ 110 ครั้ง/นาที และส่วนใหญ่มีอัตราการหายใจปกติคือร้อยละ 63.3 อัตราการหายใจต่ำสุดคือ 16 ครั้ง/นาที สูงสุดคือ 28 ครั้ง/นาที

ตาราง 8 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความดันโลหิตในห้องพักพื้นที่เปลี่ยนแปลง
ไปจากความดันโลหิตก่อนการระงับความรู้สึก และการได้รับยาแก้ปวด

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
	120	100
การเปลี่ยนแปลงความดันโลหิตเฉลี่ยในห้องพักพื้น		
เปลี่ยนแปลง \pm ร้อยละ 20(ปกติ)	103	85.8
เปลี่ยนแปลง \pm ร้อยละ 20-50	17	14.2
ลักษณะของความดันโลหิตในแต่ละช่วง		
ปกติตลอด	75	62.5
ผิดปกติเป็นบางครั้ง	43	35.8
ผิดปกติตลอด	2	1.7
การได้รับยาแก้ปวด		
ได้รับ	84	70.0
เฟนทานิล	(31)	(25.8)
เพทริดีน	(26)	(21.7)
ได้รับยาหลายชนิดร่วมกัน	(15)	(12.5)
โคโคลฟีแนค	(6)	(5.0)
ทรามอล	(5)	(4.2)
มอร์ฟิน	(1)	(0.8)
ไม่ได้รับ	36	30.0

จากตาราง 8 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยความดันโลหิต(เฉพาะความดันซิสโตลิก)ในห้องพักพื้น เปลี่ยนแปลงจากความดันโลหิตก่อนการระงับความรู้สึก \pm ร้อยละ 20 ซึ่งอยู่ในระดับปกติเป็นส่วนใหญ่คือร้อยละ 85.8 ส่วนใหญ่ลักษณะของความดันโลหิตในแต่ละช่วงอยู่ในระดับปกติตลอดคือร้อยละ 62.5 รองลงมาอยู่ในระดับที่ผิดปกติบางครั้งร้อยละ 35.8

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับยาแก้ปวดคือร้อยละ 70 และได้รับยาเฟนทานิลมากที่สุด ร้อยละ 25.8 รองลงมาได้แก่ เพทริดีนร้อยละ 21.7

ส่วนที่ 4 ข้อมูลอาการแสดงหลังผ่าตัดใน 2 ชั่วโมงแรกในห้องพักฟื้นของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 9 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาการแสดงหลังผ่าตัด ระยะแรกรับในห้องพักฟื้นและระยะก่อนย้ายกลับหอผู้ป่วย

อาการแสดงหลังผ่าตัดในห้องพักฟื้น และก่อนย้ายกลับหอผู้ป่วย	แรกรับ		ก่อนย้าย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	120	100	120	100
อาการที่ปรากฏโดยทั่วไป				
สีผิว				
ปกติ	105	87.5	114	95.0
ซีด	15	12.5	6	5.0
ระดับความรู้สึกรู้ตัว				
รู้สึกตัวดี ตอบคำถามได้	2	1.7	120	100.0
รู้สึกตัวเมื่อเรียก	103	85.8	0	0
รู้สึกตัวเมื่อจับ	6	5.0	0	0
ไม่รู้สึกตัวเมื่อมีการกระตุ้น	9	7.5	0	0
การเคลื่อนไหวของแขน/ขา				
เคลื่อนไหวได้ทั้งแขน/ขา	80	66.6	120	100.0
เคลื่อนไหวได้เฉพาะแขน/ขา	23	19.2	0	0
ไม่สามารถเคลื่อนไหวได้ทั้งแขน/ขา	17	14.2	0	0
ลักษณะการหายใจ				
หายใจแรง/ลึก	111	92.5	119	99.2
หายใจตื้น	9	7.5	1	0.8
การแสดงออกของความไม่สุขสบาย				
ไม่มีอาการแสดง	117	97.5	120	100.0
ผู้ป่วยบอกว่าไม่สุขสบาย	2	1.7	0	0
แสดงออกทางสีหน้า ท่าทาง	1	0.8	0	0

จากตาราง 9 พบว่าจากการสังเกตอาการแสดงหลังผ่าตัดใน 2 ชั่วโมงแรกในห้องพักฟื้น กลุ่มตัวอย่างมีอาการแสดงโดยทั่วไประยะแรกรับในห้องพักฟื้นส่วนใหญ่มีสติวิปครือยละ 87.5 รู้สึกตัวเมื่อเรียก รือยละ 85.8 มีการเคลื่อนไหวได้ทั้งขาและแขน รือยละ 66.6 หายใจแรงและลึก รือยละ 92.5 ไม่มีอาการแสดงของความไม่สุขสบาย รือยละ 97.5 ส่วนอาการที่ปรากฏเมื่อจะส่งกลับหอผู้ป่วยพบว่าส่วนใหญ่มีสติวิปครือยละ 95 รู้สึกตัวดีทุกคนคือ รือยละ 100 มีการเคลื่อนไหวได้ทั้งขาและแขนทุกคนคือ รือยละ 100 ลักษณะการหายใจแรงและลึก รือยละ 99.2 และทุกคนไม่มีอาการแสดงของความไม่สุขสบายคือ รือยละ 100

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 10 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาการข้างเคียงหลังผ่าตัด ระยะแรกรับใน ห้องพักฟื้นและระยะก่อนย้ายกลับหอผู้ป่วยได้แก่อาการหนาวสั่น อาการคลื่นไส้ อาเจียน และ ความรุนแรงของอาการคลื่นไส้อาเจียน

อาการข้างเคียงหลังผ่าตัด	จำนวน	ร้อยละ
	120	100
อาการหนาวสั่นระยะแรกรับในห้องพักฟื้น		
เกิด	22	18.3
ไม่เกิด	98	81.7
อาการหนาวสั่นระยะก่อนย้ายออกจากห้องพักฟื้น		
เกิด	0	0
ไม่เกิด	120	100.0
อาการคลื่นไส้อาเจียนหลังได้รับการระงับความรู้สึกทั่วร่างกาย (ในห้องพักฟื้นและในหอผู้ป่วย)		
ไม่เกิด	76	63.3
เกิด	44	36.7
สถานที่เกิด		
ในหอผู้ป่วย	(24)	(20.0)
ทั้งสองแห่ง	(11)	(9.2)
ในห้องพักฟื้น	(9)	(7.5)
ความรุนแรงของอาการคลื่นไส้อาเจียน	44	100
อาการรุนแรงน้อย	20	45.5
อาการรุนแรงปานกลาง	17	38.6
อาการรุนแรงมาก	7	15.9

จากตาราง 10 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนน้อยเกิดอาการหนาวสั่นในระยะแรกรับในห้อง
พักพื้นคือร้อยละ 18.3 และเมื่อจะส่งกลับหอผู้ป่วยทุกคนไม่มีอาการหนาวสั่น กลุ่มตัวอย่าง
ส่วนใหญ่ไม่มีอาการคลื่นไส้อาเจียนหลังได้รับการระงับความรู้สึกคือร้อยละ 63.3 แต่บางส่วนมี
อาการคลื่นไส้อาเจียนหลังได้รับการระงับความรู้สึกคือร้อยละ 36.7 โดยเกิดอาการที่หอผู้ป่วยมาก
ที่สุดคือร้อยละ 20 รองลงมาเกิดทั้งหอผู้ป่วยและห้องพักพื้นร้อยละ 9.2 มีระดับความรุนแรงน้อยมีมาก
ที่สุดคือร้อยละ 45.5 รองลงมาคือระดับความรุนแรงปานกลางร้อยละ 38.6

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ส่วนที่ 5 ข้อมูลอาการอื่นๆหลังผ่าตัด ในหอผู้ป่วยของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 11 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาการอื่นๆหลังผ่าตัดในหอผู้ป่วยได้แก่ อาการเจ็บคอ อาการเสียงแหบ อาการปวดศีรษะ อาการเวียนศีรษะ อาการท้องอืด อาการอ่อนเพลีย อาการอึดอัดหายใจลำบาก และอาการหนาวสั่น

อาการอื่นๆหลังผ่าตัด ในหอผู้ป่วย	จำนวน(คน)	ร้อยละ
	120	100
อาการเจ็บคอ		
ไม่มี	82	68.3
มี	38	31.7 (3)
อาการเสียงแหบ		
ไม่มี	93	77.5
มี	27	22.5 (4)
อาการปวดศีรษะ		
ไม่มี	112	93.3
มี	8	6.7 (2)
อาการเวียนศีรษะ		
ไม่มี	72	60.0
มี	48	40.0 (3) @ n/c 40%
อาการท้องอืด		
ไม่มี	100	83.3
มี	20	16.7 (1)
อาการอ่อนเพลีย		
ไม่มี	56	46.7
มี	64	53.3 (1)
อาการอึดอัดหายใจลำบาก		
ไม่มี	112	93.3
มี	8	6.7 (1)

ตาราง 11 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาการอื่นๆหลังผ่าตัดในหอผู้ป่วยได้แก่ อาการเจ็บคอ อาการเสียงแหบ อาการปวดศีรษะ อาการเวียนศีรษะ อาการท้องอืด อาการอ่อนเพลีย อาการอึดอัดหายใจลำบาก และอาการหนาวสั่น (ต่อ)

อาการอื่นๆหลังผ่าตัด ในหอผู้ป่วย	จำนวน(คน)	ร้อยละ
อาการหนาวสั่น ไม่มี	120	100.0

จากตาราง 11 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีอาการอื่นๆหลังผ่าตัดเกือบทุกเรื่อง มีบางส่วนที่มีอาการอื่นๆได้แก่อาการเจ็บคอร้อยละ 31.7 อาการเสียงแหบร้อยละ 22.5 อาการปวดศีรษะร้อยละ 6.7 อาการท้องอืดร้อยละ 16.7 และอาการอึดอัดหายใจลำบากร้อยละ 6.7 แต่มีอาการเวียนศีรษะร้อยละ 40 อาการอ่อนเพลียร้อยละ 53.3 ทุกคนไม่มีอาการหนาวสั่นคือร้อยละ 100

จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความวิตกกังวล(ตาราง 4 ภาคผนวก) พบว่ากลุ่มตัวอย่างเกินครึ่งไม่มีความวิตกกังวลก่อนผ่าตัดร้อยละ 56.7 แต่ส่วนใหญ่มีความวิตกกังวลหลังผ่าตัดร้อยละ 70.8 โดยมีความวิตกกังวลเป็นบางเรื่องมีมากที่สุด ร้อยละ 61.6 ในเรื่องของความวิตกกังวลต่างๆ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความกังวลต่อการปฏิบัติตัวหลังผ่าตัดระยะแรกร้อยละ 54.2 ส่วนใหญ่ไม่มีความวิตกกังวลต่อการปฏิบัติตัวหลังผ่าตัดที่บ้าน การหายของแผล การรักษาความสะอาดของแผลผ่าตัด และการติดเชื้อของแผล ร้อยละ 70, 73.3, 85 และ 85 ตามลำดับ

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างหลังผ่าตัด (รายละเอียดในภาคผนวก) พบว่าได้รับการดูแลจากเจ้าหน้าที่หลายประการเช่น การให้ยา การวัดสัญญาณชีพ สารน้ำ และโภชนาการ ตลอดจนการดูแลความสะอาดของแผล และสภาพแวดล้อมเป็นต้น เมื่อมีอาการคลื่นไส้อาเจียนหรือไม่สบาย จะได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดในระยะแรก และสอบถามอาการเป็นระยะๆพร้อมทั้งให้กำลังใจ ตลอดจนได้รับคำแนะนำในการปฏิบัติตัวหลังผ่าตัด เช่นการไออย่างถูกต้อง การออกกำลังกายเป็นต้น

ส่วนที่ 6 ความสัมพันธ์การเกิดอาการคลื่นไส้อาเจียน กับ เพศ อายุ น้ำหนัก ดัชนีมวลกาย ความดันโลหิตก่อนการระงับความรู้สึก สภาพร่างกายผู้ป่วยก่อนผ่าตัดซึ่งแบ่งตามเกณฑ์ของสมาคมวิสัญญีแพทย์อเมริกันกลุ่ม 1 และ กลุ่ม 2 ชนิดของการผ่าตัด ประวัติการเมาหรือเวียนศีรษะ ยาก่อนการระงับความรู้สึก ขนาดของยาระงับความรู้สึก ระยะเวลาได้รับการระงับความรู้สึก และอาการท้องอืดหลังผ่าตัดของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 12 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ การเกิดอาการคลื่นไส้อาเจียนและทดสอบความสัมพันธ์ด้วยไค-สแควร์

เพศ	อาการคลื่นไส้อาเจียน		รวมจำนวน
	เกิด	ไม่เกิด	
	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)	
หญิง	33 (44.0)	42 (56.0)	75
ชาย	11 (24.4)	34 (75.6)	45
รวม	44	76	120

$$\chi^2 = 4.632 \text{ df} = 1 \text{ p} < .05$$

จากตาราง 12 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิงเกิดอาการคลื่นไส้อาเจียนมากกว่าเพศชายคือร้อยละ 44 และร้อยละ 24.4 และเมื่อทดสอบด้วยไค-สแควร์ พบว่าเพศมีความสัมพันธ์กับการเกิดอาการคลื่นไส้อาเจียนหลังได้รับการระงับความรู้สึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 13 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ การเกิดอาการคลื่นไส้ อาเจียนและทดสอบความสัมพันธ์ด้วยไค-สแควร์

อายุ	อาการคลื่นไส้ อาเจียน		รวมจำนวน
	เกิด	ไม่เกิด	
	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)	
15-44	21 (38.2)	34 (61.8)	55
45 ขึ้นไป	23 (35.4)	42 (64.6)	65
รวม	44	76	120

$$\chi^2 = .100 \quad df = 1 \quad p > .05$$

จากตาราง 13 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 15-44 ปี และ 45 ปีขึ้นไปเกิดอาการคลื่นไส้ อาเจียนใกล้เคียงกันคือร้อยละ 38.2 และร้อยละ 35.4 เมื่อทดสอบด้วยไค-สแควร์พบว่าอายุไม่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอาการคลื่นไส้ อาเจียนหลังได้รับการระงับความรู้สึก

ตาราง 14 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามน้ำหนัก คชนี้มวลกาย การเกิดอาการคลื่นไส้ อาเจียนและทดสอบความสัมพันธ์ด้วยไค-สแควร์

น้ำหนัก/ คชนี้มวลกาย	อาการคลื่นไส้อาเจียน		รวมจำนวน
	เกิด	ไม่เกิด	
	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)	
น้ำหนัก			
40-50	17 (43.6)	22 (56.4)	39
51-60	13 (24.5)	40 (75.5)	53
>60	14 (50.0)	14 (50.0)	28
$\chi^2 = 6.311$ df= 2 p<.05			
รวม	44	76	120
คชนี้มวลกาย			
20-25 (ปกติ)	17 (27.4)	45 (72.6)	62
<20, >25(ผิดปกติ)	27 (46.6)	31 (53.4)	58
$\chi^2 = 4.724$ df= 1 p<.05			
รวม	44	76	120

จากตาราง 14 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีน้ำหนักมากกว่า 60 กิโลกรัมและมีน้ำหนักช่วง 40-50 กิโลกรัม มีอาการคลื่นไส้อาเจียนมากกว่ากลุ่มที่มีน้ำหนักช่วง 51-60 กิโลกรัมคือร้อยละ 50, 43.6 และร้อยละ 24.5 เมื่อทดสอบด้วยไค-สแควร์ พบว่าน้ำหนักมีความสัมพันธ์กับการเกิดอาการคลื่นไส้อาเจียนหลังได้รับการระงับความรู้สึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มตัวอย่างที่มีคชนี้มวลกายต่ำกว่า 20 กิโลกรัม/เมตร² หรือสูงกว่า 25 กิโลกรัม/เมตร² เกิดอาการคลื่นไส้อาเจียนมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีค่าคชนี้มวลกาย 20-25 กิโลกรัม/เมตร² คือร้อยละ 46.6 และ 27.4 และเมื่อทดสอบด้วยไค-สแควร์พบว่ามีค่าคชนี้มวลกายมีความสัมพันธ์กับการเกิดอาการคลื่นไส้อาเจียนหลังได้รับการระงับความรู้สึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 15 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความดันโลหิตก่อนการระงับความรู้สึก การเกิดอาการคลื่นไส้ อาเจียน และทดสอบความสัมพันธ์ด้วยไค-สแควร์

ความดันโลหิต ก่อนการระงับ ความรู้สึก	อาการคลื่นไส้ อาเจียน		รวมจำนวน
	เกิด	ไม่เกิด	
	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)	
ปกติ	33 (34.4)	63 (65.6)	96
ต่ำ/สูงกว่าปกติ	11 (45.8)	13 (54.2)	24
รวม	44	76	120

$$\chi^2 = 1.086 \text{ df} = 1 \text{ p} > .05$$

จากตาราง 15 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความดันโลหิตก่อนการระงับความรู้สึกที่ต่ำหรือสูงกว่าปกติเกิดอาการคลื่นไส้ อาเจียนมากกว่ากลุ่มที่มีความดันโลหิตก่อนการระงับความรู้สึกที่ปกติคือร้อยละ 45.8 และร้อยละ 34.4 แต่เมื่อทดสอบด้วยไค-สแควร์พบว่าความดันโลหิตก่อนการระงับความรู้สึกที่ต่ำหรือสูงกว่าค่าปกติไม่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอาการคลื่นไส้ อาเจียนหลังได้รับการระงับความรู้สึก

ตาราง 16 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสภาพร่างกายก่อนการผ่าตัด การเกิดอาการ คลื่นไส้ อาเจียน และทดสอบความสัมพันธ์ด้วยไค-สแควร์

การจัดกลุ่ม	อาการคลื่นไส้ อาเจียน		รวมจำนวน
	เกิด	ไม่เกิด	
ร่างกาย	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)	
กลุ่ม 1	31 (44.3)	39 (55.7)	70
กลุ่ม 2	13 (26.0)	37 (74.0)	50
รวม	44	76	120

$$\chi^2 = 4.200 \quad df = p < .05$$

จากตาราง 16 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ซึ่งอยู่ในกลุ่มที่ 1 เกิดอาการคลื่นไส้ อาเจียนมากกว่ากลุ่มที่ 2 ที่มีพยาธิสภาพทางร่างกายเล็กน้อย*คือร้อยละ 44.3 และ ร้อยละ 26 และเมื่อทดสอบด้วยไค-สแควร์พบว่า สภาพร่างกายมีความสัมพันธ์กับการเกิดอาการ คลื่นไส้ อาเจียนหลังได้รับการระงับความรู้สึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

*พยาธิสภาพทางร่างกายเล็กน้อย หมายถึงผู้ที่มีภาวะของร่างกายเจ็บป่วยเล็กน้อยที่อาจ เกิดจากโรคที่ต้องมารับการผ่าตัดหรือไม่ก็ได้ เช่น โรคเบาหวานระยะแรก เป็นต้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

ตาราง 17 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชนิดของการผ่าตัด การเกิดอาการคลื่นไส้ อาเจียนและทดสอบความสัมพันธ์ด้วยไค-สแควร์

ชนิดของ การผ่าตัด	อาการคลื่นไส้อาเจียน		รวมจำนวน
	เกิด	ไม่เกิด	
	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)	
นอกช่องท้อง	25(34.7)	47 (65.3)	72
ในช่องท้อง	19 (39.6)	29 (60.4)	48
รวม	44	76	120

$$\chi^2 = 0.293 \text{ df} = 1 \text{ p} > .05$$

จากตาราง 17 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการผ่าตัดในช่องท้องเกิดอาการคลื่นไส้อาเจียนมากกว่ากลุ่มที่ได้รับการผ่าตัดนอกช่องท้องคือร้อยละ 39.6 และร้อยละ 34.7 แต่เมื่อนำมาทดสอบด้วยไค-สแควร์ พบว่าชนิดของการผ่าตัดไม่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอาการคลื่นไส้อาเจียนหลังได้รับการระงับความรู้สึก

ตาราง 18 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประวัติการเมารถหรือเวียนศีรษะ และทดสอบความสัมพันธ์ด้วยไค-สแควร์

ประวัติ การเมารถหรือ เวียนศีรษะ	อาการคลื่นไส้อาเจียน		รวมจำนวน
	เกิด	ไม่เกิด	
	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)	
ไม่มี	31 (31.3)	68 (68.7)	99
มี	13 (61.9)	8 (38.1)	21
รวม	44	76	120

$$\chi^2 = 6.92 \quad df = 1 \quad p < .05$$

จากตาราง 18 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีประวัติการเกิดอาการเมารถหรือเวียนศีรษะเกิดอาการคลื่นไส้อาเจียนมากกว่ากลุ่มที่ไม่มีประวัติการเมารถหรือเวียนศีรษะคือร้อยละ 61.9 และร้อยละ 31.3 และเมื่อทดสอบด้วยไค-สแควร์ พบว่าประวัติการเมารถหรือเวียนศีรษะมีความสัมพันธ์กับการเกิดอาการคลื่นไส้อาเจียนหลังได้รับการระงับความรู้สึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการได้รับและชนิดของยาก่อนการระงับความรู้สึก การเกิดอาการคลื่นไส้ อาเจียน และทดสอบความสัมพันธ์ด้วยไค-สแควร์

การได้รับยา/ชนิด ของยาก่อนการระงับ ความรู้สึก	อาการคลื่นไส้ อาเจียน		รวมจำนวน
	เกิด	ไม่เกิด	
	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)	
ได้รับ	36 (38.3)	58 (61.7)	94
ไม่ได้รับ	8 (30.8)	18 (69.2)	26
$\chi^2 = 0.497$ df= 1 p>.05			
รวม	44	76	120
ไดอะซีแพม	29 (37.2)	49 (62.8)	78
ไดอะซีแพม+ยาอื่น**	6 (50.0)	6 (50.0)	12
$\chi^2 = 0.719$ df= 1 p>.05			
รวม	35	55	90

*กลุ่มตัวอย่าง 4 คน ได้รับยาชนิดอื่นและมีจำนวนน้อยไม่นำมาคำนวณ

** ยาอื่น ได้แก่ พลาซิล หรือ ไนเฟลิดาร์ด

จากตาราง 19 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับยาก่อนการระงับความรู้สึกเกิดอาการคลื่นไส้ อาเจียนมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับยาก่อนการระงับความรู้สึกคือร้อยละ 38.3 และร้อยละ 30.8 แต่เมื่อทดสอบด้วยไค-สแควร์พบว่า การได้รับยาก่อนการระงับความรู้สึกไม่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดอาการคลื่นไส้ อาเจียนหลังได้รับการระงับความรู้สึก

กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับยาไดอะซีแพมร่วมกับยาอื่นก่อนการระงับความรู้สึกเกิดอาการคลื่นไส้ อาเจียนมากกว่ากลุ่มที่ได้รับยาไดอะซีแพมเพียงชนิดเดียวคือร้อยละ 50 และร้อยละ 37.2 แต่เมื่อนำมาทดสอบด้วยไค-สแควร์พบว่า ชนิดของยา ก่อนการระงับความรู้สึกไม่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดอาการคลื่นไส้ อาเจียนหลังได้รับการระงับความรู้สึก

All rights reserved

ตาราง 20 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของยาระดับความรู้สึก การเกิดอาการ คลื่นไส้ อาเจียน และทดสอบความสัมพันธ์ด้วยไค-สแควร์

ขนาดของยา ระดับ ความรู้สึก	อาการคลื่นไส้ อาเจียน		รวมจำนวน
	เกิด	ไม่เกิด	
	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)	
ไนโตรสออกไซด์(ร้อยละ)			
<66	6 (33.3)	12 (66.7)	18
66	38 (37.3)	64 (62.7)	102
$\chi^2 = 0.101$ df= 1 p>.05			
รวม	44	76	120
ฮาโลเทน(ร้อยละ)			
<1	19 (41.3)	27 (58.7)	46
1	25 (33.8)	49 (66.2)	74
$\chi^2 = 0.691$ df= 1 p>.05			
รวม	44	76	120
พาวูลอน			
≤5	13 (30.9)	29 (69.1)	42
>5	31 (39.7)	47 (60.3)	78
$\chi^2 = 0.909$ df= 1 p>.05			
รวม	44	76	120
เฟนทานิล			
≤50	5 (26.3)	14 (73.7)	19
>50	39 (38.6)	62 (61.4)	101
$\chi^2 = 1.042$ df= 1 p>.05			
รวม	44	76	120

จากตาราง 20 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับก๊าซไนตรัสออกไซด์ขนาดร้อยละ 66 เกิดอาการคลื่นไส้อาเจียนมากกว่ากลุ่มที่ได้รับก๊าซไนตรัสออกไซด์ขนาดที่ต่ำกว่าร้อยละ 66 คิดเป็นร้อยละ 37.3 และร้อยละ 33.3 แต่เมื่อนำมาทดสอบด้วยไอ-สแควร์พบว่าก๊าซไนตรัสออกไซด์ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดอาการคลื่นไส้อาเจียนหลังได้รับการระงับความรู้สึก

กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับฮาโลเทนขนาดที่ต่ำกว่าร้อยละ 1 เกิดอาการคลื่นไส้อาเจียนมากกว่ากลุ่มที่ได้รับฮาโลเทนขนาดเท่ากับร้อยละ 1 คิดเป็นร้อยละ 41.3 และร้อยละ 33.8 แต่เมื่อนำมาทดสอบด้วยไอ-สแควร์พบว่าฮาโลเทนไม่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดอาการคลื่นไส้อาเจียนหลังได้รับการระงับความรู้สึก

กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับยาพวูลอนขนาดมากกว่า 5 มิลลิกรัมในการระงับความรู้สึกเกิดอาการคลื่นไส้อาเจียนมากกว่ากลุ่มที่ได้รับยาพวูลอนขนาดน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 มิลลิกรัมคือร้อยละ 39.7 และร้อยละ 30.9 แต่เมื่อนำมาทดสอบด้วยไอ-สแควร์พบว่ายาพวูลอนไม่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดอาการคลื่นไส้อาเจียนหลังได้รับการระงับความรู้สึก

กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับยาเฟนทานิลขนาดระงับความรู้สึกขนาดมากกว่า 50 ไมโครกรัม เกิดอาการคลื่นไส้อาเจียนมากกว่ากลุ่มที่ได้รับยาเฟนทานิลขนาดน้อยกว่าหรือเท่ากับ 50 ไมโครกรัมคือร้อยละ 38.6 และร้อยละ 26.3 แต่เมื่อนำมาทดสอบด้วยไอ-สแควร์ พบว่ายาเฟนทานิลไม่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดอาการคลื่นไส้อาเจียนหลังได้รับการระงับความรู้สึก

ตาราง 21 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาได้รับการระงับความรู้สึก การเกิดอาการคลื่นไส้อาเจียนและทดสอบความสัมพันธ์ด้วยไค-สแควร์

ระยะเวลา ได้รับการระงับ ความรู้สึก	อาการคลื่นไส้อาเจียน		รวมจำนวน
	เกิด	ไม่เกิด	
	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)	
ไนตรัสออกไซด์			
≤120	23 (33.8)	45 (66.2)	68
>120	21 (40.4)	31 (59.6)	52
$\chi^2 = 0.546$ df= 1 p>.05			
รวม	44	76	120
ฮาโลเทน			
≤120	25 (34.7)	47 (65.3)	72
>120	19 (39.6)	29 (60.4)	48
$\chi^2 = 0.293$ df= 1 p>.05			
รวม	44	76	120
พาวุลอน			
≤120	20 (32.8)	41 (67.2)	61
>120	24 (40.7)	35 (59.3)	59
$\chi^2 = 0.804$ df= 1 p>.05			
รวม	44	76	120
เฟรนทานิล			
≤120	20 (32.3)	42 (67.7)	62
>120	24 (41.4)	34 (58.6)	58
$\chi^2 = 1.074$ df= 1 p>.05			
รวม	44	76	120

จากตาราง 21 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับก๊าซไนตรัสออกไซด์เพื่อระงับความรู้สึกที่นานกว่า 120 นาทีเกิดอาการคลื่นไส้อาเจียนมากกว่ากลุ่มที่ได้รับก๊าซไนตรัสออกไซด์น้อยกว่าหรือเท่ากับ 120 นาทีคือร้อยละ 40.4 และร้อยละ 33.8 แต่เมื่อนำมาทดสอบด้วยโค-สแควร์ พบว่าระยะเวลาในการได้รับก๊าซไนตรัสออกไซด์ไม่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอาการคลื่นไส้อาเจียนหลังได้รับการระงับความรู้สึก

กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับยาฮาโลเรนเพื่อระงับความรู้สึกที่นานกว่า 120 นาทีเกิดอาการคลื่นไส้อาเจียนมากกว่ากลุ่มที่ได้รับยาฮาโลเรนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 120 นาที คือร้อยละ 39.6 และร้อยละ 34.7 แต่เมื่อนำมาทดสอบด้วยโค-สแควร์ พบว่าระยะเวลาในการได้รับยาฮาโลเรนไม่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอาการคลื่นไส้อาเจียนหลังได้รับการระงับความรู้สึก

กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับยาฟาลลอนเพื่อระงับความรู้สึกที่นานกว่า 120 นาทีเกิดอาการคลื่นไส้อาเจียนมากกว่ากลุ่มที่ได้รับยาฟาลลอนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 120 นาที คือร้อยละ 40.7 และร้อยละ 32.8 แต่เมื่อนำมาทดสอบด้วยโค-สแควร์ พบว่าระยะเวลาในการได้รับยาฟาลลอนไม่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอาการคลื่นไส้อาเจียนหลังได้รับการระงับความรู้สึก

กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับยาเฟนทานิลเพื่อระงับความรู้สึกที่นานกว่า 120 นาทีเกิดอาการคลื่นไส้อาเจียนมากกว่ากลุ่มที่ได้รับยาเฟนทานิลน้อยกว่าหรือเท่ากับ 120 นาที คือร้อยละ 41.4 และร้อยละ 32.3 แต่เมื่อนำมาทดสอบด้วยโค-สแควร์ พบว่าระยะเวลาในการได้รับยาเฟนทานิลไม่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอาการคลื่นไส้อาเจียนหลังได้รับการระงับความรู้สึก

ตาราง 22 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาการท้องอืดหลังผ่าตัด การเกิดอาการคลื่นไส้ อาเจียน และทดสอบความสัมพันธ์ด้วยไค-สแควร์

อาการท้องอืด หลังผ่าตัด	อาการคลื่นไส้ อาเจียน		รวมจำนวน
	เกิด	ไม่เกิด	
	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)	
มี	10 (50.0)	10 (50.0)	20
ไม่มี	25 (25.0)	75 (75.0)	100
รวม	35	85	120

$$\chi^2 = 5.042 \text{ df} = 1 \text{ p} < .05$$

จากตาราง 22 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาการท้องอืดหลังผ่าตัดเกิดอาการคลื่นไส้ อาเจียนที่หอผู้ป่วยมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีอาการท้องอืดคือร้อยละ 50 และร้อยละ 25 และเมื่อทดสอบด้วยไค-สแควร์ พบว่าอาการท้องอืดหลังผ่าตัดมีความสัมพันธ์กับการเกิดอาการคลื่นไส้ อาเจียนหลังได้รับการระงับความรู้สึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05